

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Historia Provinciæ Paraquariæ Societatis Jesv

Techo, Nicolas

Leodii, MDCLXXIII.

Cap. 15. Paranenses primùm adeuntur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38528

CAPUT
XV.
Paranenses
primum
adeuntur.

1612.

Rochi Gon-
salvii mag-
nanimitus.

Paranenses
immaturi.

Paulatim
mansuescit.

CAPUT
XVI.
Guacuræi
utrumque
cicorantur.

Puerilis aetas
informatur.

Novi-lunio-
rum super-
stitiosa cele-
britas com-
posita.

IN altero verò Divi Ignatii oppido, inter Paraquarium & Paranam sito, in mediis Barbarorum tumultibus, Marcelli Lorençanæ operâ novella gens defertâ impietate mores Christianos, suscepto Baptismo, etiam induere satagebat: jamque fermè convenerant trecentæ familiæ, quas auxit Rochus Gonsalvius; Lorençanæ in eo oppido per semestre spatium socius, & postmodum successor, cujus præcipuè industriâ Sancti Ignatii oppidum contra Paranensium insultus defensum est. Is idem, pacatis utcumque rebus, pauculis Neophytis comitatus, eò se contulit, ubi Iecuius fluvius Paranæ committitur: stupentibus Barbaris, & identidem sciscitantibus, cur solus & inermis sese in suas terras Hispanis adhuc impervias obtrudere auderet? quibus ille erectâ fronte gravis: *Non ignoro, inquit, ò Paranenses, quantum vobis nomen rebellando fecistis: verum tempus aliquando venit; quo suavi Christi jugo superba colla subdatis. Crux, quam manu gero, quovis ense potentior, quovis ense terribilior, vos domabit; hæc fretus ad vos solus venio, rogans; ut me ejus Mysteria, qua mundi Reges prostravit, promentem, benignè audiat. Mirum dictu! assensere Barbari, & auditis Fidei nostræ elementis, Rochum Gonsalvium per vicinos pagos circumduxere, unde ad fluvium in Paranam se exonerantes delatus, eadem planè audaciâ populis undequaque ex littoralibus sylvis sese effudentibus verbum Dei annunciavit. Cum oculis perspiceret, pagos fermè omnes in utroque littore ob bella, famem, & continuas transmigrations, magna ex parte desertos, ab ruinis occasione sumptâ, plerisque persuadere conabatur, ut obstinatione depositâ, feritatem tandem & bella, tantorum malorum causas, etiam deponerent. Tabacambium, totius Paranæ præcipuum Casiquium, donis & dicendi vi sibi utcumque amicum fecit. Sed quia immaturos Evangelio plerorumque animos perspiciebat, confectis in ita & reditu centum leucis, eò unde venerat ad Lorençanam rediit: quocum collatis consiliis decretum, gentem nondum maturam beneficiis pedetentim conciliandam esse, antequam de ejus reductione ad Fidem ageretur. Marcello Lorençanâ ad regendum Assumptionis Collegium digresso, Rochus Gonsalvius Divi Ignatii oppidum ordinavit, Cathecumenos instruxit, Ethnicos è latebris erutos reduxit, peste infectis domi forisque impiger adfuit, materiam solidam ad construendum templum advehi curavit: sed præcipuè ad Paranenses extendebat operam, quos crebris nunciis ad Fidem sollicitabat. Ad se ventitates donis onerabat. Coram ipsis ab Ignatianis Neophytis ludos, convivia, venationes, spectacula, & alia hilaria institui volebat, ne nimis asperitatis ostentatio Christianas leges horrificaret; quibus artibus maturecebant ad Fidem: pauculi Baptismo suscepto in oppido remansere; ab reliquis obtentum, ne ruptâ pace vellent rebellare. Sic Paranæ sub suave Christi jugum mittendo paulatim præludebatur, mihi seu scribenti, seu Socios juvanti, aliquando materiam succecturo.*

ROCHO Gonsalvio in spem Paranensis Provinciæ domandæ evocato, Petrus Romerus, postea martyr, operi apud Guacuræos continuando succectus, difficillimâ in palæstra Apostolicæ exercitationis rudimentum magnâ famâ posuit. Prima ejus & Antonii Morantæ cura fuit, in privatis publicisque congressibus bonorum malorumque finem, & quâ viâ ad utrumque tenditur, edocendi, puerilemque ætatem moribus Christianis informandi. Sperabant enim pueros nondum victorum usu depravatos facilius disciplinam percepturos, constantiusque confervatos, & parentibus ad pravitatem deponendam futuros illicium. Sed hanc spem Barbari passim eludebant: nam apud Socios aliquantisper commorati, ex innata inconstantia, prout lubebat, ad sua latibula cum prolibus dilabebantur, & pristinas furias redintegrantes latrociniis vicinos populos vexatum ibant, captivos pro mancipiis dividentes, & totas noctes suas victorias religionesque celebrantes, ostendentesque, pravitate morum nihil minus velle, quàm suave Christi jugum subire. Relatum tamen aliquod operæ pretium ex multis infantibus, & nonnullis adultis in mortis articulo baptizatis: reliqui in impietate persistebant: de quorum religionibus inquitens Romerus, reperit lunam & plaustrum Bootis inter numina habere, alia sacra ignorare. Igitur ubi novilunium gestulationibus clamoribus-

que